

La classificació inicial en règim obert dels condemnats a presó

Context on s'enmarca la recerca

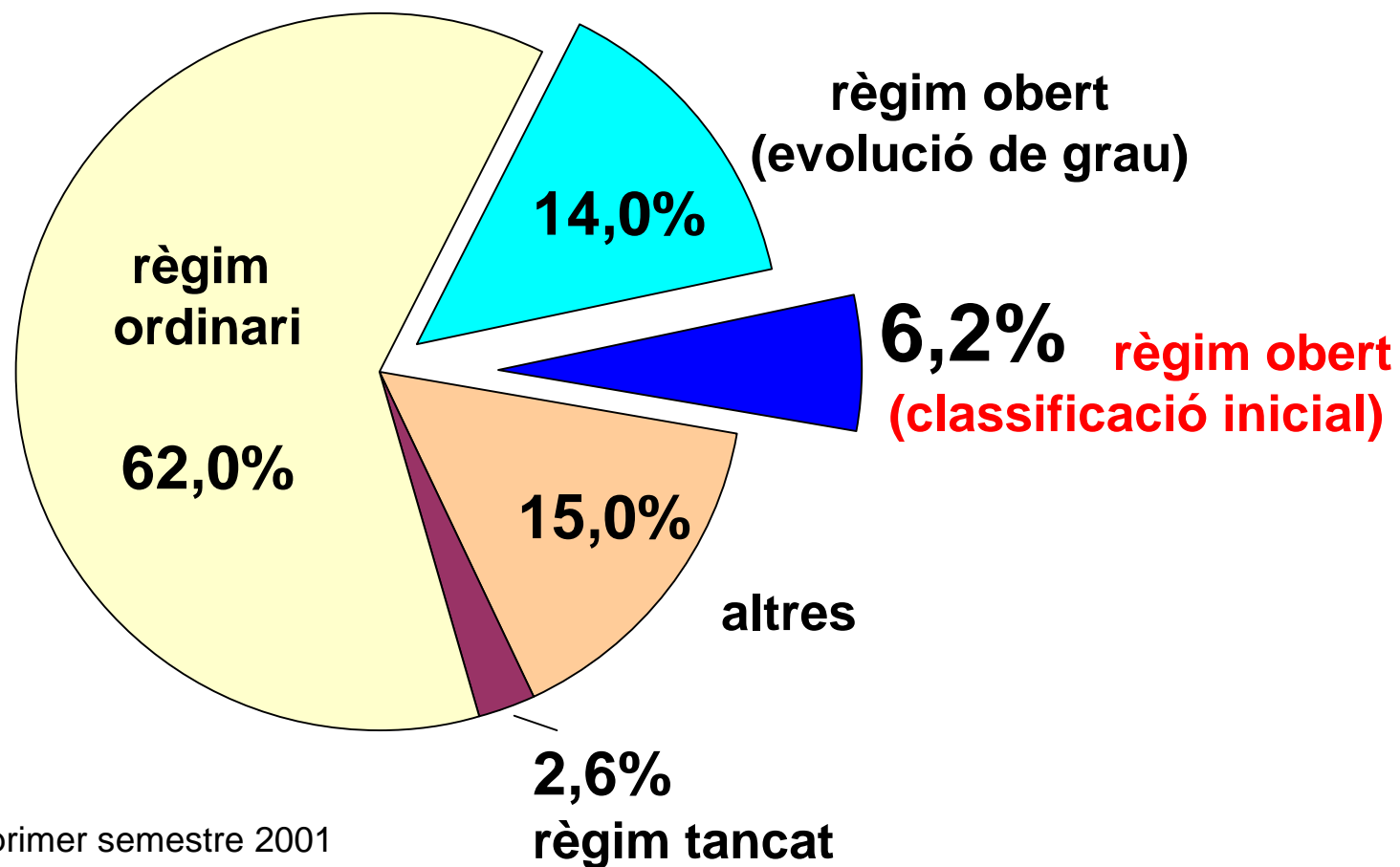
CENTRE D'ESTUDIS JURÍDICS
I FORMACIÓ ESPECIALITZADA

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

Dades catalanes: any 2001 (inici estudi)

Penats:
distribució percentual segons la classificació

La recerca

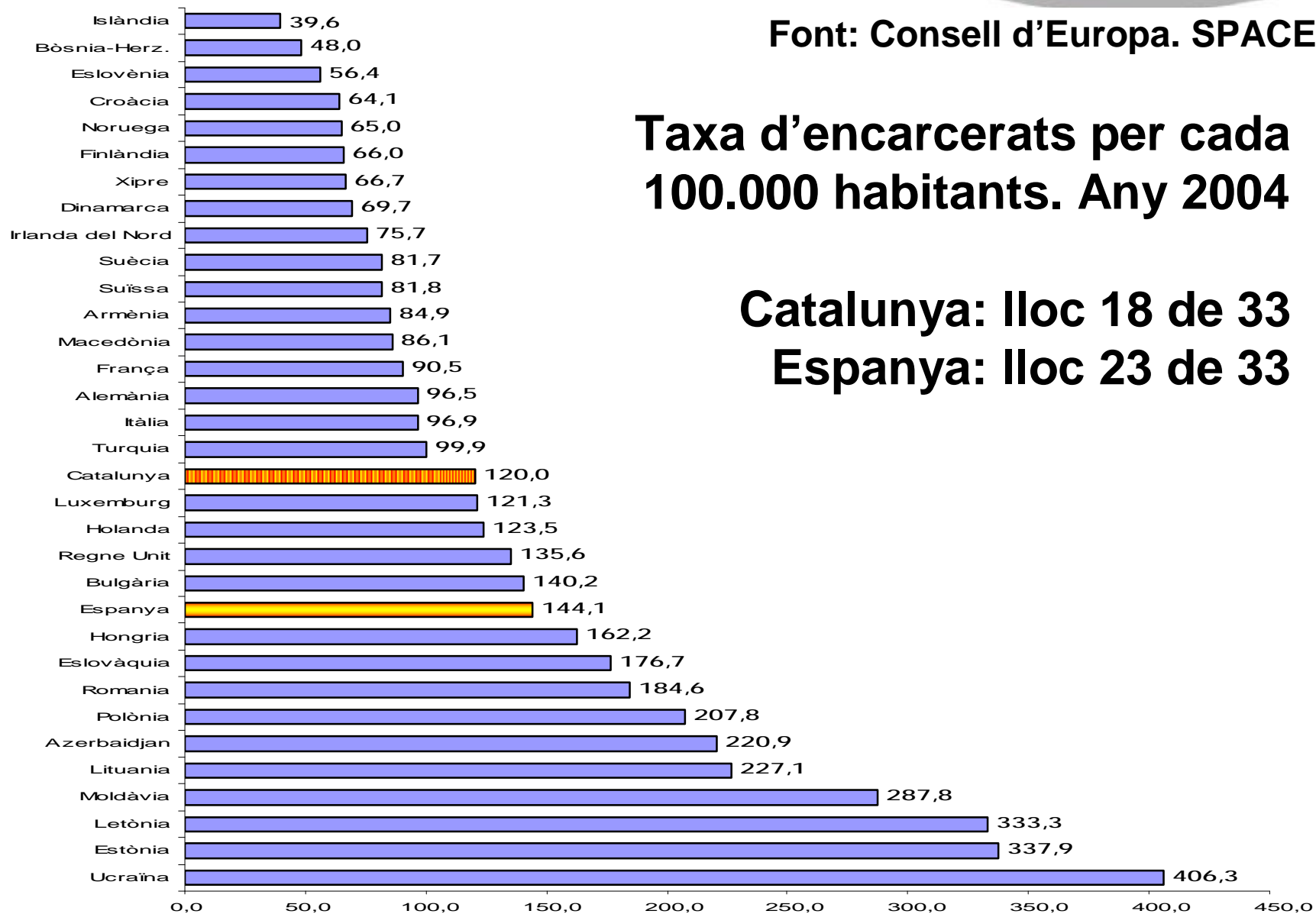

CENTRE D'ESTUDIS JURÍDICS
I FORMACIÓ ESPECIALITZADA

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

Dades europees

Alguns tòpics a contestar respecte a la classificació inicial en 3r grau:

q És molta la proporció a qui s'aplica?

q S'aplica només a uns privilegiats?

q No hi ha control sobre les persones a qui s'aplica?

q Això farà que hi hagi més reincidència?

Objectius

Respecte al classificat inicialment en 3r grau conèixer:

üEl perfil personal, social, penal i penitenciari

üL'evolució penitenciària

üLa taxa de reincidència

üLa comparació amb els perfils de 2n grau

üLa comparació entre subgrups dels classificats en 3r grau

üEls criteris de classificació inicial en 3r grau utilitzats per l'Administració penitenciària

Metodologia de la recerca:

Àmbit territorial: Catalunya

Fitxa tècnica:

Univers: 626 penats classificats inicialment en 3r grau l'any 2001 (grup d'estudi)

1.247 penats classificats inicialment en 2n grau l'any 2001 (grup comparació)

Grandària de la mostra: 304 penats 3r grau (grup d'estudi)

307 penats 2n grau (grup comparació)

Error mostral: $a=\pm 4,12$ (3 grau) i confiança del 95,5% $p=q=50$

$a=\pm 4,96$ (2n grau) i confiança del 95,5% $p=q=50$

Període de seguiment: màxim 5 anys; mínim 4 anys

Font de dades: expedients dels interns. 61 variables tractades amb el paquet estadístic SPSS 13.0

La mostra és representativa

Resultats

CENTRE D'ESTUDIS JURÍDICS
I FORMACIÓ ESPECIALITZADA

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

Arguments de l'Administració penitenciària (ordenats per major ús)

Ordre	Arguments utilitzats per l'Administració	N	%
1	Quantia de la pena o tenir complerta la meitat de la condemna	274	90,13
2	Suport familiar	199	65,46
3	Primarietat penal, processal o penitenciària	170	55,92
4	Delicte antic	163	53,61
5	Treball o oferta de treball	152	50,00
6	Actitud prosocial / habilitats socials assolides	122	40,13
7	Període de normalització en situació de LP	77	25,32
8	Presentació voluntària	75	24,67
9	Tractament toxicomania	70	23,02
10	Altres	59	19,40
11	Tractament malaltia	6	1,97

Hi ha un perfil clarament diferenciat entre les persones que han estat classificades inicialment en 3r grau de les que ho han estat en el mateix moment en 2n grau

Els classificats inicialment en règim obert presenten un perfil menys problemàtic en quasi totes les variables estudiades

El col·lectiu que rep aquesta classificació inicial cada any volta les 700 persones

variables sociofamiliars

3r grau

2n grau

Suport familiar:

88,2%	←	Té més suport familiar	80,0%
50,0%	←	El dona la parella. El donen els pares →	53,5%
63,4%	←	Hi ha més proporció amb parella	48,1%
54,7%	←	N'hi ha més amb càrregues familiars	45,0%

Antecedents delictius:

27,3%	←	N'hi ha menys que en tinguin els familiars	46,3%
23,3%	←	N'hi ha menys que en tingui la parella	48,6%

Habitatge:

90,6%	←	Hi ha més estabilitat domiciliària	78,2%

Opcions laborals i estudis:

77,8%	←	N'hi ha més amb opcions de feina	31,3%
		No hi ha diferències en els estudis	

variables personals

3r grau

2n grau

home: 93,4%
dona: 6,6%

Gènere:
No hi ha diferències entre grups

home: 90,6%
dona: 9,4%

espanyol: 86,8%
estranger: 13,2%

Nacionalitat:
Hi ha més espanyols. Hi ha més estrangers

espanyol: 71,7%
estranger: 28,3%

35,5%

Toxicomania:
Hi ha menys toxicomanies en actiu

59,3%

64,8%

Tractament toxicomanies:
Hi ha més persones en tractament

41,7%

19,0%

Malaltia física crònica:
Hi ha més casos

11,4%

Salut mental:

No hi ha diferències entre grups

26,2 anys

Edat:
Són més grans en el seu primer ingrés a presó

24,1 anys

variables penals

3r grau

2n grau

Antecedents:

43,7%	←	N'hi ha menys proporció amb antecedents	58,1%
740 dies	←	Han passat menys dies en presó	1.078 dies

Causes pendents?:

18,4%	←	N'hi ha menys proporció que en tinguin	36,1%

El delicte comès:

77,4%	←	Hi ha menys delictes agrupats a la pena base	52,8%
18,7%	←	Hi ha més delictes tipificats com <i>altres</i>	10,8%
0,7%	←	Hi ha menys delictes tipificats com <i>sexual</i>	9,8%

No hi ha diferències en quant la violència en el delicte

Quantia de la pena:

72,8%	←	Hi ha més proporció de penes curtes, fins a 3 anys	35,7%

variables penitenciàries

3r grau

2n grau

reingrés com a penat:

43,6%	←	Hi ha més proporció en llibertat provisional que han complert presó preventiva	22,4%
30,3%	←	Hi ha més proporció d'ingressos voluntaris	10,1%
1.501 dies (4,1 anys)	←	Han trigat més dies a ingressar com a penat des de la comissió del fet delictiu	655 dies (1,7 anys)

Temps entre ingrés i accés a règim obert:

121 dies	←	Triguen menys dies	1.015 dies

Faltes disciplinàries i sancions:

10,5%	←	N'hi ha menys amb faltes disciplinàries	62,5%
8,9%	←	N'hi ha menys amb sancions	59,9%

Resultats: les taxes de reincidència

Taxes de reincidència

9 de cada 10 persones que han estat classificades inicialment en 3r grau no reincidiran

Taxes de reincidència

**No s'ha trobat cap persona que hagi reincidit
en el delicte de les que es van sotmetre
al control telemàtic**

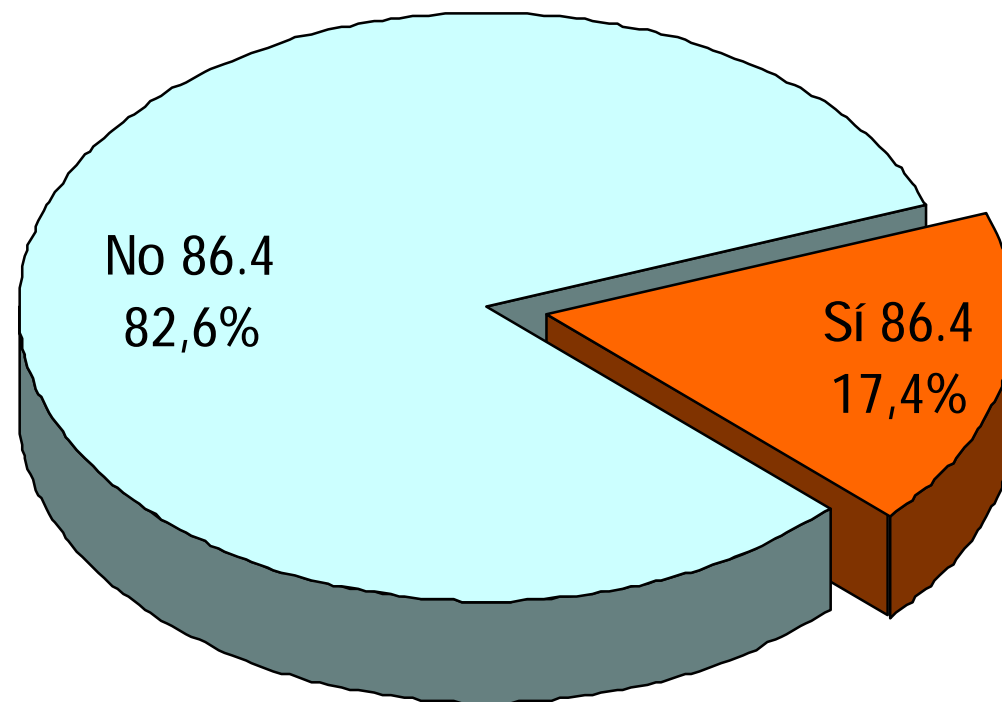
art. 86.4 RP (control telemàtic) 0,0%

NO art. 86.4 RP

11,2%

Aplicació de l'art.86.4 amb control telemàtic i sense (vs no aplicació)

Entre els penats als quals s'ha aplicat l'art.86.4:

- ü Hi ha més dones
- ü Les variables personals (toxicomanies i malalties mentals) estan menys presents
- ü Tenen més opcions laborals
- ü Hi ha més primaris en el delicte
- ü Hi ha més proporció que quan estaven complint presó preventiva van sortir en llibertat provisional
- ü Hi ha major proporció d'ingressos voluntaris
- ü Tenen penes més llargues
- ü Han comès en més proporció delictes *contra la salut pública (drogues)*
- ü Són menys reincidents

Dones

ü Respecte dels homes presenten en conjunt un perfil menys conflictiu

ü Respecte a les diferències amb les dones classificades en segon grau, trobem més espanyoles

ü Tenen més opcions laborals

ü Tenen menys sovint familiars amb antecedents delictius

ü Triguen més temps a ingressar i ho fan voluntàriament

Conclusions i Propostes

CENTRE D'ESTUDIS JURÍDICS
I FORMACIÓ ESPECIALITZADA

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

Respecte als tòpics

q És molta la proporció a qui s'aplica?

Unes 700 persones cada any. El 6,2% dels penats de les presons catalanes

q S'aplica només a uns privilegiats?

Un 43,7% tenen antecedents

El tipus de delictes és semblant a la resta en proporcions excepte contra la llibertat sexual

Respecte als tòpics

q No hi ha control sobre les persones a qui s'aplica?

Sí que n'hi ha:

Control analítiques

Control activitats laborals

Control sobre situació sociofamiliar

Control diari a les entrades i sortides de presó

Degut a aquest control un 25,7% ha viscut al llarg de la seva condemna alguna regressió de grau

Respecte als tòpics

q Això farà que hi hagi més reincidència?

No

La taxa de reincidència és del 9,2%, (4 vegades inferior que la de la població penitenciària general) que era del 37,4%

Cap cas de l'art.86.4 ha reincidit

Propostes

Els canvis introduïts en la Llei 7/2003 han endurit les condicions d'accés al règim obert

Aquest enduriment no obté cap mena de fonamentació empírica en aquest estudi

Caldrà estudiar en el futur la repercussió d'aquesta Llei en la limitació de l'ús de la classificació inicial en 3r grau i en la taxa de reincidència

Propostes (2)

Els bons resultats pel que fa a la taxa de reincidència ens fan concloure que la classificació inicial en 3r grau és una eina útil i a potenciar per a la de reinserció a la societat de determinades persones sotmeses a una pena de privació de llibertat

L'absència de reincidència en l'aplicació de l'art. 86.4 convida a potenciar la mesura com una fase més de l'evolució positiva del règim obert

[www.gencat.net/
dji/cejfe](http://www.gencat.net/dji/cejfe)

CENTRE D'ESTUDIS JURÍDICS
I FORMACIÓ ESPECIALITZADA

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia
